

**PROGRAM PROFILAKTYKI
MŁODZIEŻOWEGO DOMU KULTURY
W ŻYRARDOWIE NA ROK SZKOLNY 2016/2017**

Program opracowali:

Bożena Liszewska, Sławomir Nalej

Aleksandra Rudzińska, Agnieszka Kaźmierczak

I WSTĘP

Program profilaktyczny opiera się na działaniach zintegrowanych z programem wychowawczym Młodzieżowego Domu Kultury. Zadaniem Programu Profilaktyki jest wzmacnianie u dzieci i młodzieży postaw pożądaných społecznie i powszechnie akceptowanych, nauka ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych. Profilaktyka wspiera proces wychowania i nie może być od niego oderwana. Profilaktyka stanowi ochronę człowieka przed zagrożeniami, więc jest działaniem zapobiegającym niepożądanym zjawiskom w rozwoju jednostki.

Program profilaktyki jest nieodłącznym elementem Statutu i wspólnie z programem wychowawczym realizuje cele wychowawczo-opiekuńcze oraz profilaktyczne. Głównym założeniem programu profilaktyki jest szeroko rozumiana działalność placówki na rzecz zapobiegania zachowaniom ryzykownym oraz interwencja w sytuacjach wymagających zdecydowanej reakcji na niepożądane zjawiska i zachowania wychowanków.

Założenia programu:

- 1) główne założenia programu koncentrują się wokół przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym i niepożądanym przez skutecznie prowadzoną profilaktykę zachowań,
- 2) zadaniem placówki jest wzmacnianie pozytywnych zachowań wychowanków oraz promowanie działań, które służą powszechnie akceptowanym normom społecznym,
- 3) profilaktyka zachowań, stała diagnoza zachowań wychowanków będzie prowadzona na bieżąco w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy oraz w ramach odrębnych zajęć profilaktyczno-edukacyjnych, w tym w formie przedstawień i scenek z zakresu profilaktyki zachowań,
- 4) profilaktyka w kolejnym roku szkolnym będzie opierała się na następujących działaniach:
  - a) wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych - koła zainteresowań, zajęcia wychowawcze, w oparciu o rzeczywiste potrzeby
  - b) wspomaganie rozwoju moralnego wychowanków (poszanowanie norm, wartości i autorytetów),

- c) stwarzanie warunków do rozwijania własnych zainteresowań i zagospodarowanie wolnego czasu,
- d) wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych.

Placówki wychowania pozaszkolnego obok szkół są miejscem, gdzie dziecko spędza znaczną część dnia, dlatego też są szczególnie ważnym miejscem dla działań profilaktycznych. Wynika to z kilku powodów:

- są miejscem intensywnego rozwoju w zakresie funkcjonowania interpersonalnego i społecznego w grupie rówieśniczej;
- są miejscem działalności zadaniowej dzieci i młodzieży, a więc wyzwalają i ujawniają trudności związane z przyjmowaniem odpowiedzialności za własne życie;
- są miejscem konfrontacji autorytetów i kształtowania się poczucia własnej tożsamości;
- wypełniają znaczną część aktywnego życia dzieci i młodzieży;
- z perspektywy rodziców są terenem weryfikacji oczekiwań związanych z własnym dzieckiem;

Podstawa prawna:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (tj. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572.),*
- *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (tj. Dz.U. z 2014 r. poz. 191.),*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977 .),*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U. z 2003 r. Nr 26 poz. 226),*
- *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz.U.z 2011 r. Nr 231 poz. 1375.),*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 1356.),*
- *Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2012 r.poz. 124),*
- *Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 1996 r. Nr 10 p. 55).*

Działania zapobiegawcze uwzględniają dwa komplementarne nurty:

- celowy i konstruktywny proces nakierowany na promowanie rozwoju jednostek, w kierunku realizowania ich potencjalnych możliwości;
- przeciwdziałanie destrukcyjnym czynnikom, takim jak: ryzyko utraty zdrowia i bezpieczeństwa, stresy rodzinne i zawodowe, przemoc, trudności finansowe i niewłaściwe warunki mieszkaniowe, zła opieka lekarska i brak pomocy w opiece nad małym dzieckiem. Dużą rolę w procesie wychowania pełni na terenie naszej placówki nauczyciel prowadzący zajęcia w kołach zainteresowań. Warunkiem koniecznym skutecznego działania nauczyciela jest prezentowanie w kontaktach z wychowankami sześciu cech osobistych, do których należą:

1. świadomość siebie i swojego systemu wartości;
2. przeżywanie i okazywanie uczuć;
3. dostarczanie wychowankom wzorców zachowań;
4. zainteresowanie ludźmi i sprawami społecznymi;
5. jasne zasady etyczne;
6. poczucie odpowiedzialności.

Program profilaktyczny przeznaczony jest do realizacji z dziećmi i młodzieżą, uczestniczącą w zajęciach Młodzieżowego Domu Kultury (stałych i okresowych) w Żyrardowie. Mając na uwadze fakt, iż wychowankowie są w różnym wieku, należy podjąć działania profilaktyczne adekwatne dla odpowiedniej grupy wiekowej. Ogólny zakres działań profilaktycznych wobec wychowanków ma charakter terapeutyczny, zmniejszający akty przemocy oraz ułatwiający właściwe podejmowanie decyzji.

Treści programu profilaktycznego realizowane będą przez cały rok szkolny w ramach zajęć poszczególnych kół zainteresowań, klubów, zespołów i imprez okolicznościowych.

II CELE, ZADANIA, TREŚCI

LP	CELE	ZADANIA	TREŚCI	CELE OPERCYJNE
1.	Kształtowanie kompetencji społecznych wychowanków	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami – Kształcenie technik wyrażania emocji – Uczenie się prawidłowego funkcjonowania w rodzinie i w grupie – Szerzenie wśród dzieci wiedzy na temat zagrożeń uzależnieniami – Kształtowanie postaw wolnych od nałogów, wzorów satysfakcjonującego życia 	<ul style="list-style-type: none"> – Różne sposoby wyrażania emocji – Dom rodzinny – dziecko jako członek rodziny – Rozumienie, akceptacja i tolerancja dla innych – Uczestnictwo w grupie, porozumiewanie się z innymi – Wpływ codziennych czynności i zachowań w domu, szkole, miejscu zabawy i pracy na stan środowiska naturalnego – Ja, kim jestem, co lubię, co potrafię, co jest dla mnie ważne. Godność moja i innych. – Ja i inni. Moja postawa wobec innych. Koleżeństwo, przyjaźń, miłość, prawa moje i prawa innych. – Ja i inni. Wolność osobista a przewidywanie konsekwencji własnych zachowań, odpowiedzialność i obowiązki. – Wartości: prawda, dobro, piękno i sprawiedliwość w otaczającym świecie – Komunikacja werbalna i niewerbalna – Poznawanie zagrożeń cywilizacyjnych – Przyczyny (namawianie i presja ze strony osób) oraz skutki używania środków psychoaktywnych i nadużywania leków oraz ich nałogów – Problemy i potrzeby kolegów niepełnosprawnych, osób chorych i 	<p>Uczestnik zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi w sposób kontrolowany wyrażać swoje emocje, - zna różne sposoby wyrażania emocji, potrafi rozróżniać je i oceniać - rozumie znaczenie rodziny, aktywnie uczestniczy w życiu rodziny - potrafi rozpoznawać swoje obowiązki wobec najbliższego otoczenia, rodziny i - rozumie i stosuje przyjęte normy współżycia w najbliższym otoczeniu,. - indywidualnie i grupowo działa w najbliższym otoczeniu społecznym - potrafi samodzielnie ocenić zachowanie swoje i innych, a także przewidzieć jego konsekwencje - potrafi wyrażać własne zdanie i słuchać zdania innych - potrafi rozpoznawać zagrożenia i umiejętnie reagować na nie, - dostrzega potrzeby własne i innych ludzi, potrafi wyrażać uczucia, jest asertywny - prawidłowo komunikuje się, rozwiązuje konflikty w sposób społecznie akceptowany - zna system pomocy osobom uzależnionym w najbliższym środowisku, wie, gdzie szukać pomocy - zna skutki używania środków psychoaktywnych, leków oraz ich nałogów

			starszych	
2.	Kształtowanie pozytywnych postaw wychowanków	<ul style="list-style-type: none"> – Zminimalizowanie zachowań agresywnych – Uczenie społecznie akceptowanych sposobów rozładowywania konfliktów i rozładowywania emocji – Motywowanie do poszukiwania pomocy w sytuacjach problemowych – Uświadomienie dzieciom, jakie sytuacje i zachowania stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia 	<ul style="list-style-type: none"> – Podstawowe wiadomości na temat agresji i przemocy – Dbalność o zdrowie, higiena własna i otoczenia – Bezpieczeństwo, w tym poruszanie się po drogach publicznych, rozpoznawanie sygnałów alarmowych o niebezpieczeństwie – Zabawy ruchowe i rekreacja, organizacja czasu wolnego, prawidłowa postawa ciała – Podstawowe wiadomości na temat agresji i przemocy – Społecznie obowiązujące normy zachowań w życiu – Podstawowe informacje o instytucjach udzielających pomocy rodzinie i dziecku – Komunikacja werbalna i niewerbalna – Ćwiczenia i zabawy według inwencji dzieci, uwzględniające zasady współdziałania, respektowania przepisów, zasad i ustaleń. – Zajęcia ruchowe uwzględniające troskę o zdrowie 	<p>Uczestnik zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna skutki fizyczne i psychiczne zachowań agresywnych i stosowania przemocy oraz ich konsekwencje, wie, że są to zachowania naganne – potrafi rozpoznawać stany fizjologiczne organizmu człowieka, dba o zdrowie przez stosowanie zasad higieny i korzysta z różnych form rekreacji – potrafi bezpiecznie poruszać się po drogach – rozróżnia czynniki wpływające pozytywnie i negatywnie na zdrowie i rozwój – prawidłowo organizuje czas wolny – zna system pomocy rodzinie w najbliższym środowisku, wie, gdzie szukać pomocy – potrafi komunikować się
3.	Kształtowanie postawy akceptacji nauczycieli wobec dzieci	<ul style="list-style-type: none"> – Wzbudzenie, rozbudzenie postawy tolerancji – Ukazanie roli bezwarunkowej akceptacji dziecka w profilaktyce zachowań ryzykownych 	<ul style="list-style-type: none"> – Poznawanie siebie, dostrzeganie cech indywidualnych własnych i najbliższych osób – Wyjaśnianie prawdziwego znaczenia własnych zachowań oraz ich przyczyn i konsekwencji – Człowiek jako osoba, godność 	<p>Uczestnik zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi dostrzegać cechy własne i innych osób – potrafi umotywować swoje zachowanie – zawsze przyjmuje odpowiedzialność za swoje czyny – zna swoje mocne i słabe strony

	<ul style="list-style-type: none"> – Kształcenie umiejętności skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach – Pobudzanie dzieci do prezentacji własnego punktu widzenia i uwzględniania poglądów innych ludzi – Przyswajanie sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów 	<p>człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> – Przyjmowanie odpowiedzialności za siebie – Wolność i jej różne rozumienie, autorytety i wzory osobowe – Uzasadnianie opinii, wydawanie sądów, kryteria ocen – Ściśle określone zasady i reguły postępowania – Rozpoznawanie własnych mocnych i słabych stron, zalet i wad. Kształtowanie właściwego stosunku do własnych pozytywnych i negatywnych emocji, radzenie sobie w sytuacjach trudnych – Informacja dla rodziców dotycząca form pomocy rodzinie w szkole i mieście – Uświadomienie rodzicom odpowiedzialności za własne dziecko 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi radzić sobie w sytuacjach trudnych, – kontroluje wyrażanie negatywnych emocji – aktywnie współpracuje z rodzicami – szanuje zdanie swoich wychowanków
--	---	---	--

III PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW.

Założone cele programowe należy realizować stosując następujące metody pracy:

1. Zabawy, rozmowy, praca w małych grupach, odgrywanie scenek z elementami dramy, prace plastyczne.
2. Wykłady, referaty, prelekcje, pokazy, filmy.
3. Wycieczki, spektakle teatralne, wyjścia do kina, muzeów, galerii.
4. Udział w spektaklach profilaktycznych.

Celowe jest stosowanie różnych metod, które zawsze trzeba dostosowywać do możliwości oraz zainteresowań dzieci. Należy dbać o atrakcyjność form przekazu wiedzy z zakresu profilaktyki i dostosować do wieku wychowanków.

Harmonogram działań w zakresie profilaktyki na rok szkolny 2016/2017.

Zadanie	Termin realizacji	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami.	Cały rok szkolny	Zajęcia w kołach zainteresowań, klubach, zespołach, imprezy, pogadanki, wycieczki	Opiekunowie kół zainteresowań,
Kształcenie technik wyrażania emocji.	Cały rok szkolny	Zajęcia w kołach zainteresowań, klubach, zespołach, imprezy, pogadanki, wycieczki	Opiekunowie kół zainteresowań,
Uczenie się prawidłowego funkcjonowania w grupie.	Cały rok szkolny	Zajęcia w kołach zainteresowań, klubach, zespołach, imprezy, pogadanki, wycieczki	Opiekunowie kół zainteresowań
Szerzenie wśród dzieci wiedzy na temat zagrożeń uzależnieniami.	Styczeń – luty (w czasie akcji „Zima w mieście”)	Prelekcje, pogadanki, filmy.	Nauczyciele prowadzący zajęcia w ramach półkolonii
Uczenie społecznie akceptowanych sposobów rozładowywania konfliktów i rozładowywania emocji	Cały rok szkolny	Zajęcia w kołach zainteresowań, klubach, zespołach, imprezy, pogadanki, wycieczki	Opiekunowie kół zainteresowań
Motywowanie do poszukiwania pomocy w sytuacjach problemowych	Cały rok szkolny	Rozmowy z wychowankami	Opiekunowie kół zainteresowań
Uświadomienie dzieciom, jakie sytuacje i zachowania stanowią	Wrzesień	Pogadanka poświęcona bezpiecznej drodze do szkoły, Mł.D.K –u, domu prowadzona przez nauczycieli.	Opiekunowie kół zainteresowań

zagrożenie dla zdrowia i życia	Czerwiec Cały rok szkolny	Pogadanka, prelekcja – bezpieczne wakacje	
Kształtowanie postaw wolnych od nałogów, wzorów satysfakcjonującego życia	Drugi semestr	Prelekcje, odgrywanie scenek tematycznych.	Opiekunowie kół teatralnych
Zminimalizowanie zachowań agresywnych	Cały rok szkolny	Zajęcia w kołach zainteresowań, klubach, zespołach, imprezy, pogadanki, wycieczki	Opiekunowie kół zainteresowań
Wzbudzanie, rozbudzanie postawy tolerancji.	Cały rok szkolny	Zajęcia w kołach zainteresowań, klubach, zespołach, imprezy, pogadanki, wycieczki	Opiekunowie kół zainteresowań
Kształcenie umiejętności skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach	Cały rok szkolny	Zajęcia w kołach zainteresowań, klubach, zespołach, imprezy, pogadanki, wycieczki	Opiekunowie kół zainteresowań,
Pobudzanie dzieci do prezentacji własnego punktu widzenia i uwzględniania poglądów innych ludzi	Cały rok szkolny	Dyskusje, rozmowy kierowane	Opiekunowie kół zainteresowań
Przyswajanie sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów	Cały rok szkolny	Indywidualne rozmowy wychowawcze, pogadanki	Opiekunowie kół, dyrektor

WRZESIEŃ	Pogadanki w kołach zainteresowań na temat bezpiecznego poruszania się po drogach, zapoznanie się z regulaminem uczestnika.
PAŹDZIERNIK	Imprezy integracyjne w klubach i pracowniach.
LISTOPAD	Spotkanie z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Żyrardowie i Komendy Powiatowej Straży Pożarnej.
GRUDZIEŃ	Koncert Wigilijny. Koncerty i spotkania ph. „Święta w rodzinie”.
STYCZEŃ/LUTY	Opracowanie i realizacja programu „Zima w mieście” dla dzieci i młodzieży. Półkolonie zimowe.
MARZEC	Imprezy rekreacyjne w kołach zainteresowań ph. „Ruch to zdrowie”.
KWIECIEŃ	Cykl imprez w ramach Święta Ziemi – „Chrońmy Ziemię”.
MAJ	Imprezy muzyczne, teatralne, wystawy dorobku, prezentacje dokonań uczestników
CZERWIEC/LIPIEC	Opracowanie i realizacja programu „Lato w mieście” dla dzieci i młodzieży. Półkolonie letnie.

Zatwierdzono na Radzie Pedagogicznej w dniu 08.09.2016r.